

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi kustannustason nousun
ehkäisemisestä eräissä tapauksissa annetun lain 5 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Kustannustason nousun ehkäisemisestä eräissä tapauksissa annetun lain voimassaoloaika päättyy vuoden 1985 lopussa. Tämän lain nojalla valtioneuvostolla on oikeus hinta- ja kustannustason nousun ehkäisemiseksi sekä tasapainoisen taloudellisen kasvun turvaamiseksi alentaa tulleja ja tuontimaksuja sekä eräitä valmisteveroja tai poistaa ne kokonaan.

Jotta valtioneuvostolla olisi edelleenkin käytävissään tämä joustavaksi osoittautunut keino pienentää eräisiin tavaroihin kohdistuvaa hintapainetta, ehdotetaan valtioneuvostolle myönnetyn valtuuden voimassaoloaikaa jatkettavaksi pysyvällä lailla.

Laki olisi saatettava voimaan vuoden 1986 alusta.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne

Kustannustason nousun ehkäisemisestä eräissä tapauksissa annettu laki (284/74), jota on muutettu vuosina 1978, 1979 ja 1980 annetuilla laeilla (849/78, 957/79 ja 857/80), on voimassa vuoden 1985 loppuun.

Lain mukaan valtioneuvostolla on oikeus hinta- ja kustannustason vakaana säilyttämiseksi sekä tasapainoisen taloudellisen kasvun turvaamiseksi määrätä, että tiettyjä tavaroita saadaan tuoda maahan tullitta tai tuontimaksutta taikka alennetulla tullilla tai tuontimaksulla. Edelleen valtioneuvostolla on sanotun lain nojalla oikeus poistaa ravintorasvoista, öljyväkirehuista sekä eräistä elintarviketuotteista kannettava valmistevero tai alentaa sitä.

Valtioneuvoston lain nojalla antama päätös on saatettava eduskunnan tietoon, ja päätös on kumottava, jos eduskunta niin päättää.

Valtioneuvosto on tehnyt puheena olevan valtuuslain nojalla useita päätöksiä, joilla on välillisesti vaikutettu muun muassa kahvin, sokerin, naudan-, lampaan- ja sianlihan, perunan, puna-

juuren, omenan, päärynän, sitrushedelmien, siemenkauran, riisin, juustojen ja öljyväkirehujen hintoihin. Tällä hetkellä on voimassa valtioneuvoston päätös omenan tullin väliaikaisesta alentamisesta (539/85).

2. Ehdotettu muutos

Vakaan hintatason säilyttämistä sekä tasapainoisen taloudellisen kehityksen turvaamista voidaan pitää edelleen eräänä keskeisenä talouspolitiikan tavoitteena. Kun niissä olosuhteissa, joiden perusteella nykyinen valtuuslaki säädettiin, ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia, hallitus pitää tarpeellisena, että valtioneuvostolle annettua valtuutta tullien, tuontimaksujen ja eräiden valmisteverojen poistamiseen tai alentamiseen jatkettaisiin. Laki on ollut voimassa yli kymmenen vuotta. Siitä on käytännössä muodostunut yksi pysyvä talouspolitiikan väline hintapolitiikan toteuttamiselle. Kokemukset lain soveltamisesta ovat olleet myönteiset eikä eduskunta ole katsonut aiheelliseksi muuttaa valtioneuvoston lain

nojalla antamia päätöksiä. Lainsäädäntötyön rationalisoimiseksi ehdotetaan lain voimaantulosäännöksen sisältävää 5 §:ää muutettavaksi siten, että laki on voimassa pysyvänä lakina.

3. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Valtiontalouden kannalta tullien, tuontimaksujen tai valmisteverojen alentaminen merkitsee aina tulojen pienenemistä. Esimerkiksi raakakahvin tullen poistaminen vuodeksi 1980 merkitsi yli 40 miljoonan markan tullituloista luopumista. Toisaalta tullen poistamisella on voitu pienentää elinkustannusten nousua, millä puolestaan on useita myönteisiä vaikutuksia sekä valtiontalouden että kokonaistaloudellisen kehityksen kannalta. Näiden heijastusvaikutusten taloudellisen merkityksen täsmällinen arvioiminen ei kuitenkaan ole mahdollista.

4. Voimaantulo

Kustannustason nousun ehkäisemisestä eräissä tapauksissa annetun lain voimassaoloaika päättyy nykyisten säännösten mukaan joulukuun viimeisenä päivänä 1985. Tästä syystä ehdotetun lain olisi tultava voimaan vuoden 1986 alusta.

5. Säättämisjärjestys

Valtioneuvostolle laissa myönnettyjen valtuuksien takia on lakiehdotus käsiteltävä valtiopäiväjärjestyksen 67 §:ssä säädettyssä lainsäädäntöjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

kustannustason nousun ehkäisemisestä eräissä tapauksissa annetun lain 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti, joka on tehty valtiopäiväjärjestyksen 67 §:ssä säädetyllä tavalla, muutetaan kustannustason nousun ehkäisemisestä eräissä tapauksissa 5 päivänä huhtikuuta 1974 annetun lain 5 §, sellaisena kuin se on 19 päivänä joulukuuta 1980 annetussa laissa (857/80), näin kuuluvaksi:

5 §

Tämä laki tulee voimaan 8 päivänä huhtikuuta 1974.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1986.

Helsingissä 6 päivänä syyskuuta 1985

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

Valtiovarainministeri *Abti Pekkala*

Laki

kustannustason nousun ehkäisemisestä eräissä tapauksissa annetun lain 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti, joka on tehty valtiopäiväjärjestyksen 67 §:ssä säädetyllä tavalla, muutetaan kustannustason nousun ehkäisemisestä eräissä tapauksissa 5 päivänä huhtikuuta 1974 annetun lain 5 §, sellaisena kuin se on 19 päivänä joulukuuta 1980 annetussa laissa (857/80), näin kuuluvaksi:

Voimassa oleva laki

5 §

Tämä laki tulee voimaan 8 päivänä huhtikuuta 1974 ja on voimassa vuoden 1985 loppuun.

Ehdotus

5 §

Tämä laki tulee voimaan 8 päivänä huhtikuuta 1974.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1986.
